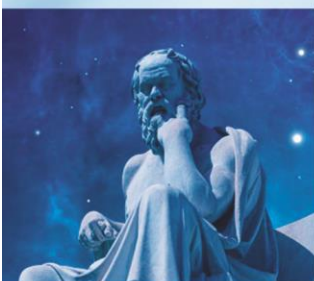

УНІВЕРСИТЕТ
ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ

ГУМАНІТАРНИЙ ПРОСТІР НАУКИ: ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

4 травня 2020 р.

Переяслав

№27

УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ

Матеріали
XXVII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
«Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи»

4 травня 2020 року

Збірник наукових праць

Переяслав– 2020

УНИВЕРСИТЕТ ГРИГОРИЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВЕ

Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav

Материалы
XXVII Международной научно-практической интернет-конференции
«Гуманитарное пространство науки: опыт и перспективы»
4 мая 2020 года

Materials
Of the XXVII International scientific and practical Internet-conference
«**Humanitarian space of science: experience and prospects**»
May 4, 2020

Сборник научных трудов
Collection of the scientific materials

Переяслав – 2020
Pereiaslav – 2020

«Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи»: зб. Матеріалів XXVII Міжнарод. наук. практ. інтернет-конф., 4 травня 2020 р. – Переяслав, 2020. – Вип. 27. – 220 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України, ректор Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Енсенів К.А. – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту історії держави КН МОН Республіки Казахстан;

Лукашевич О.М. – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та культури України Університету Григорія Сковороди в Переяславі, генеральний директор Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»;

Рик С.М. – кандидат філософських наук, доцент, проректор з наукової роботи Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Коцур В.В. – кандидат політичних наук, старший науковий співробітник відділу національних меншин Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І.Ф.Кураса НАН України, доцент кафедри політології Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Гайдаєнко І.В. – кандидат історичних наук, учений секретар Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»;

Вовкодав С.М. – завідувачий науково-дослідного сектора «Музей космоса» Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав»;

Лукашевич Ю.Л. – старший викладач кафедри професійної освіти Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Вовкодав В.О. – молодший науковий співробітник науково-методичного відділу охорони культурної спадщини Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав», відповідальний секретар редакційної колегії.

ISSN 2523-4900

© ДВНЗ «УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ
СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛАВІ»

«Гуманитарное пространство науки: опыт и перспективы»: сб. материалов 27 Междунар. научн.-практ. интернет-конф., 4 мая 2020 г. – Переяслав, 2020. – Вып. 27. – 220 с.

«Humanitarian space of science: experience and prospects»: materials of the 27 scientific-practical. Internet Conf., May 4, 2020 – Pereiaslav, 2020. – Vol. 27 – 220 Pages.

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Коцур В.П. – доктор исторических наук, профессор, академик НАПН Украины, ректор Университета Григория Сковороды в Переяславе;

Есенев К.А. – кандидат исторических наук, старший научный сотрудник Института истории государства КН МОН Республики Казахстан;

Лукашевич О.М. – кандидат исторических наук, доцент кафедры истории и культуры Украины Университета Григория Сковороды в Переяславе; генеральный директор Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав»;

Рык С.Н. – кандидат философских наук, доцент, проректор по научной работе Университета Григория Сковороды в Переяславе;

Коцур В.В. – кандидат политических наук, старший научный сотрудник отдела национальных меньшинств Института политических и этнонациональных исследований имени И.Ф. Кураса НАН Украины, доцент кафедры политологии Университета Григория Сковороды в Переяславе;

Гайдаенко И.В. – кандидат исторических наук, ученый секретарь Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав»;

Вовкодав С.М. – заведующий научно-исследовательского сектора «Музей космоса» Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав»;

Лукашевич Ю.Л. – старший преподаватель кафедры профессионального образования Университета Григория Сковороды в Переяславе;

Вовкодав В.А. – младший научный сотрудник научно-методического отдела охраны культурного наследия Национального историко-этнографического заповедника «Переяслав», ответственный секретарь редакционной коллегии.

EDITORIAL BOARD:

Kotsur V. – Doctor of History, professor, academician of the NAPS of Ukraine, Rector of the Hryhoriy Skovoroda University in Pereiaslav;

Ensenov K. – Candidate of History, senior research worked of the Institute of History of State KH MES of the Republic of Kazakhstan;

Lukashevich O. – Candidate of History, assistant professor of the Department of the Ukrainian History and Culture of Hryhoriy Skovoroda University in Pereiaslav, General Director of the National Historical and Ethnographic Reserve «Pereiaslav»;

Ryk S. – Candidate of Philosophy, assistant professor, vice-rector for scientific work of Hryhoriy Skovoroda University in Pereiaslav;

Kotsur V. – Candidate of Political Sciences, Senior Researcher of the Department of National Minorities of the Institute of Political and Ethnonational Studies named after I.F. Kuras of the National Academy of Sciences of Ukraine, Associate Professor of Political Science of the Hryhoriy Skovoroda University in Pereiaslav;

Gaidaenko I. – Candidate of History, Scientific Secretary of the National Historical and Ethnographic Reserve «Pereiaslav», Secretary of Council of Young Scientists of the University;

Vovkodav S. – Head of the research sector «Space Museum» National Historical and Ethnographic Reserve «Pereiaslav»;

Lukashevich Y. – Senior lecturer of the Professional Education department of the Hryhoriy Skovoroda University in Pereiaslav;

Vovkodav V. – Junior research worked of the National Historical and Ethnographic Reserve «Pereiaslav», Executive Secretary.

ISSN 2523-4900

©УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВЕ

©HRYHORII SKOVORODA UNIVERSITY IN
PEREIASLAV

ЗМІСТ/СОДЕРЖАНИЕ/CONTENTS:	
СЕКЦІЯ: ГЕОГРАФІЯ І ГЕОЛОГІЯ	
<i>Грина Арсененко, Валентина Іванова, Ярослав Непица</i> МИСТЕЦТВО ТКАЦТВА СЕЛА ГУСАРКА БІЛЬМАЦЬКОГО РАЙОНУ, ЯК ЕЛЕМЕНТ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	9
СЕКЦІЯ: ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ	
<i>Олександра Гелета</i> ЩОДО ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	15
<i>Яна Козярська</i> ЩОДО ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ-СИРИТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ	20
<i>Вікторія Суботіна</i> СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА СОЦІАЛЬНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	24
СЕКЦІЯ: ЕКОЛОГІЯ	
<i>Анна Дерман, Алина Мезяк, Виктор Шумак</i> КУРЕНИЕ КАК ФАКТОР ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ОПАСНОСТИ	29
<i>Daria Naumenko</i> THE WATER CALTROP IMPACT ON THE ECOLOGICAL STATUS OF RESERVOIRS IN UKRAINE	33
<i>Полина Савчук, Элина Несевера</i> ВЛИЯНИЕ АТОМНОЙ ЭЛЕКТРОСТАНЦИИ НА ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ	35
СЕКЦІЯ: ЕКОНОМІКА	
<i>Василина Гореча</i> ФІНАНСОВИЙ СТАН АТ «КРЕДОБАНК» НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ НОРМАТИВІВ ТА ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ	40
<i>Василина Гореча, Андріана Дрозд</i> LVIV CROISSANTS ЯК ОСНОВНИЙ ФРАНЧАЙЗЕР ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ	45
<i>Василина Гореча, Андріана Сегелин</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КРЕДИТНИХ СПІЛОК В УКРАЇНІ	50
<i>Руслан Греков, Владислав Юлдашев</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТОВАРОЗНАВСТВА	54
<i>Анна Дерман, Алина Мезяк</i> ДИНАМИКА ЗАНЯТОСТІ ТРУДОВИХ РЕСУРСОВ В РЕСПУБЛІКЕ БЕЛАРУСЬ	57
<i>Андріана Дрозд</i> FINScore ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ВІДСТЕЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ НАДІЙНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ	62
<i>Богдан Нсенгimana</i> КУЛЬТ ДЕНЕГ КАК ОДНА ИЗ ГЛОБАЛЬНЫХ ПРОБЛЕМ ПОСТИНДУСТРИАЛЬНОГО ОБЩЕСТВА	67

<i>Евеліна Родіонова</i>	
АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КИЇВСЬКА КОНДИТЕРСЬКА ФАБРИКА «РОШЕН»	72
<i>Єлизавета Сідякіна, Марія Хорова</i>	
ЕЛЕКТРОННІ ГРОШІ В ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ	77
<i>Діана Тетеря</i>	
МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ: ПРОФЕСІЯ СЬОГОДЕННЯ	81
<i>Орест Шумський, Наталя Попович, Ганна Сидорак</i>	
ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ЗНАКИ ДЛЯ МАРКУВАННЯ СУЧАСНОГО АСОРТИМЕНТУ ЖІНОЧОГО ШКІРЯНОГО ВЗУТТЯ	84
СЕКЦІЯ: ІСТОРІЯ	
<i>Ольга Брель</i>	
ЧИГИРИН У ПАНЕГРИКУ О. БУЧИНСЬКОГО-ЯСКОЛЬДА 1678 Р.	96
<i>Світлана Зубер</i>	
МИХАЙЛО ІВАНОВИЧ СІКОРСЬКИЙ: ЩЕ ДЕКІЛЬКА СУБ'ЄКТИВНИХ ДУМОК	101
СЕКЦІЯ: КУЛЬТУРОЛОГІЯ	
<i>Алла Дмитренко</i>	
«ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ» В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МУЗЕЄЗНАВСТВО, ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВО»	107
<i>Міронова Тетяна</i>	
КОМУНІКАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ЯК ГОЛОВНИЙ ЧИННИК СПРИЙНЯТТЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ	112
СЕКЦІЯ: МЕДИЦИНА	
<i>Alhilali Ahmed Mohammed Kaayem, Nina Kanunnikava</i>	
STUDYING OF CHANGES OF LIVER FUNCTIONAL STATE INDICATORS IN THE BLOOD OF IRAQI PATIENTS WITH LIVER DISEASES	119
СЕКЦІЯ: МИСТЕЦТВО	
<i>Ілля Лашко</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ СОЛОМ'ЯНИХ ОБ'ЄМНИХ ВИРОБІВ У СУЧАСНОМУ ІНТЕР'ЄРІ	124
<i>Яна Лашко</i>	
ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ, РОЗПОВСЮДЖЕННЯ, ЗБЕРЕЖЕННЯ І РЕСТАВРАЦІЯ ФЕРЕТРОНІВ ЯК ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПИ	129
<i>Наталія Мендерецька</i>	
РОЗВИТОК СКЛЯРСТВА НА ТЕРЕНАХ КАМ'ЯНЕЧЧИНИ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	134
СЕКЦІЯ: ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Роман Білик</i>	
ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ОХОРОНИ ПРАЦІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	139

СЕКЦІЯ: ПЕДАГОГІКА

Юлія Богуславська СОЦІАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ СІМ'Ї ДЛЯ ПІДЛІТКІВ ТА ЮНАКІВ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ	145
Ірина Граничко ЗМІСТ ТА ФОРМИ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА З СІМ'ЄЮ	151
Ганна Кіщенко ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНО-ІДЕОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ	155
Неля Рішко ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ КОРЕКЦІЙНИХ ПЕДАГОГІВ ДО ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	160
Дарія Хімич ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗУМОВОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ПІДЛІТКІВ: ОГЛЯД ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	164

СЕКЦІЯ: ПСИХОЛОГІЯ

Ніна Атаманчук ПІДВИЩЕННЯ СТРЕСОСТІЙКОСТІ МОЛОДІ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ РЕСУРС АРТ-ТЕХНІК	168
Наталія Жиляк ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОМОТООРНИХ ЗДІБНОСТЕЙ СУБ'ЄКТА НА РІЗНИХ РІВНЯХ ПОБУДОВИ РУХІВ	170
Наталія Попадинець ТОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ДО ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ	175

СЕКЦІЯ: ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ

Влада Білогур, Вадим Бутенко, Богдан Ремез ОГЛЯД СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЛІДЕРСТВА В КОМАНДАХ З ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ	179
Оксана Ковальчук, Євген Гузій, Ілля Кучиренко ОСОБЛИВОСТІ ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СПОРТСМЕНІВ У БОДІБІЛДІНГУ	183
Оксана Ковальчук, Галина Третякова, Яна Рибалко СТАН ПРОБЛЕМИ КОНТРОЛЮ ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ У БАСКЕТБОЛІ	187
Олена Котова, Олена Муріч, Віктор Ушаков ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	190
Максим Купресніко, Ганна Москальова, Єлизавета Ковальова ПРОФІЛАКТИКА ТРАВМАТИЗМУ В БАСКЕТБОЛІ ЗА ДОПОМОГОЮ ІЗОМЕТРИЧНИХ ВПРАВ	195

Олександр Майдебуря

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ
КОЛЕДЖУ 200

Тетяна Христова, Олександра Діденко

РОЗВИТОК ШВИДКОСТІ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ
ЗАСОБАМИ ТАЕКВОН-ДО 206

СЕКЦІЯ: ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Юлія Крапива, Анастасія Масленікова

ОБРАЗ ЖІНКИ КРІЗЬ ПРИЗМУ ДВОХ КУЛЬТУР 211

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

УДК 796:373.5

*Тетяна Христова, Олександра Діденко
(Мелітополь, Україна)***РОЗВИТОК ШВИДКОСТІ ДІТЕЙ СЕРЕДЬНОГО ШКІЛЬНОГО
ВІКУ ЗАСОБАМИ ТАЕКВОН-ДО**

Показано, що використання засобів таеквон-до обумовлює їх сприятливу дію на рівень розвитку показників швидкісних здібностей хлопців і дівчат середнього шкільного віку. В експерименті брали участь 60 дітей віком 13-14 років. Доведено, що впровадження запропонованої методики із застосуванням засобів таеквон-до у навчально-виховний процес з фізичного виховання сприяє розвитку швидкісних здібностей школярів середньої ланки.

Ключові слова: швидкісні здібності, таеквон-до, середній шкільний вік.

It is shown that the use of the means of taekwon-do determines their favourable effect on the level of development of indicators of speed abilities of boys and girls of middle school age. 60 children aged 13-14 participated in the experiment. It is proved that the introduction of the proposed methodology with the use of the means taekwon-do in the educational process of physical education contributes to the development of high-speed abilities of middle-school students.

Key words: high-speed abilities, taekwon-do, middle school age.

Значення фізичної культури в шкільний період життя людини має велике значення, є основою в створенні фундаменту для всебічного та гармонійного фізичного розвитку, зміцнення здоров'я, формування різноманітних рухових вмінь і навичок. Повноцінний розвиток дітей шкільного віку без активних фізкультурних занять практично недосяжний [1, с. 9].

У зв'язку з тим, що пік природного розвитку, як правило, припадає на старший шкільний вік, основні фізичні здібності та функціональні можливості можна ефективно формувати та розвивати саме в шкільному віці. Цей період є сенситивним стосовно всіх фізичних якостей людини [4, с. 83].

Педагогічно правильне застосування фізичних вправ, природних складових і гігієнічних факторів сприяють успішному розвитку фізичних і духовних сил дитини. Шкільний вік – це час інтенсивного формування та росту тіла, розвитку функцій всіх систем організму та психіки, розкриття здібностей становлення особистості. Разом з тим це сприятливий період для позитивного впливу на розвиток дітей засобами фізичної культури. Саме в шкільному віці є всі умови для всебічного, гармонійного фізичного розвитку, освіти, виховання та оздоровлення [5, с. 113].

Швидкісні здібності – це одна з п'яти основних фізичних якостей людини. Під швидкісними здібностями розуміють генетично обумовлену в розвитку комплексну рухову якість, яка дозволяє виконувати вправи з оптимальною швидкістю [6, с. 27]. Основними видами швидкісних здібностей є: швидкість реакції, швидкість одиничного руху, частота (темп) рухів. Превалюючими методами розвитку швидкості є ігровий, змагальний, аналітичний, сенсорний, повторний, комплексний. Швидкість необхідно систематично розвивати з раннього дитинства [2, с. 78].

Розроблені на цей час програми мають різну спрямованість та призначені для окремих вікових категорій школярів, переважно для дітей молодшого шкільного віку. Проте, проблема формування та розвитку швидкісних здібностей учнів середнього шкільного віку засобами таеквон-до залишається не розкритою, що зумовлює актуальність дослідження.

Об'єкт дослідження – система фізичного виховання учнів середнього шкільного віку.

Предмет дослідження – вплив засобів таеквон-до на розвиток швидкості дівчат й юнаків середнього шкільного віку загальноосвітньої школи.

Мета дослідження – оцінити рівень розвитку показників швидкісних здібностей та виявити вплив засобів таеквон-до на їх розвиток у дівчат та юнаків середнього шкільного віку.

У роботі були поставлені наступні завдання:

- розробити та апробувати методику розвитку швидкісних здібностей дітей середнього шкільного віку засобами таеквон-до;
- виявити ступінь впливу змісту уроків фізичної культури на показники швидкісних здібностей учнів середньої ланки.

Дослідження проводилось у 2019 р. на базі загальноосвітньої школи № 101 м. Дніпро протягом 6 місяців. В дослідження взяли участь 60 дітей середнього шкільного віку 13-14 років, які були розділені на 2 групи: експериментальну, в якій було 30 дітей (18 хлопців та 12 дівчат) та контрольну, яка містила 30 дітей (16 хлопців та 14 дівчат). Підлітки експериментальної групи займалися на уроках фізичного виховання за запропонованою нами методикою (із застосуванням засобів таеквон-до), а діти контрольної групи займалися на уроках фізичного виховання за державною програмою.

Чітке планування є одним із найважливіших засобів удосконалення навчального процесу, що передбачає наявність відповідної документації по розподілу навчального матеріалу за семестрами. В навчальній програмі, враховуючи специфіку таеквон-до [3, с. 14], були передбачені такі компоненти:

- фізична підготовка – 20-25%: загальна фізична підготовка – 15%; спеціальна фізична підготовка – 10%;
- технічна підготовка – 35-40%;
- тактична підготовка – 15-20%;
- спаринг – 10-15%.

Навчальні заняття у поєднанні з самостійними заняттями таеквон-до обумовлюють неперервність й ефективність фізичного виховання. Самостійні заняття включали: фізичну підготовку, розвиток рухових здібностей; теоретичну підготовку; технічну підготовку. Навчальний матеріал під час проведення занять розподілявся на основі принципу поступового збільшення складності фізичної та технічної підготовки. Учні повинні опанувати техніку ударів, отримати спеціальні знання та вміння.

Організація уроків, постановка задач, вибір засобів і методів проводився на основі статі учнів і рівня фізичної підготовленості. Урок з використанням таеквон-до складався з трьох частин: підготовчої (організація та психологічна підготовка учнів до активної діяльності в основній частині уроку) – 15 хв.;

основної (опанування нових технічних прийомів) – 25 хв.; заключної (поступове зниження фізичного навантаження, приведення організму в спокійний стан за допомогою дихальних вправ, вправ на розслаблення) – 5 хв.

Варіативний модуль «Таеквон-до» складається з таких розділів: зміст навчального матеріалу, державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, орієнтовні навчальні нормативи та перелік обладнання.

Показники швидкості оцінювали за шістьма педагогічними тестами: біг 60 м зі старту, кидок набивного м'яча, човниковий біг 4×9, стрибок у довжину з місця, теплінг-тест і частота рухів. Вихідні дані за показниками швидкості в дітей обох досліджуваних груп були на однаковому рівні; виявлений середній рівень розвитку швидкісних якостей.

У результаті впровадження розробленої методики розвитку швидкісних здібностей відмічається поліпшення результатів в експериментальній групі за більшістю показників у всіх тестах у хлопців і дівчат.

У хлопців експериментальної групи за тестом «біг 60 м зі старту» відбулись вірогідні покращення ($p < 0,05$), які складають 4,7% від вихідних даних. У контрольній групі зміна за цим показником була не вірогідною ($p > 0,05$) та склала 1,2%. У дівчат експериментальної групи зміни за цим тестом склали 5,5% та були вірогідними ($p < 0,01$). У контрольній групі дівчат ця різниця була меншою (склала 1,1%) та не вірогідною ($p > 0,05$).

За тестом «човниковий біг 4×9» у хлопців експериментальної групи результат покращився на 11%, а різниця між початковим та кінцевим показником була вірогідною ($p < 0,05$). У контрольній групі хлопців також відбулись позитивні зрушення, але вони були не вірогідними ($p > 0,05$) і менш значними, лише 3%. Відсоток покращення у дівчат експериментальної групи склав 7,6%, а різниця між початковим та кінцевим показниками була вірогідною ($p < 0,05$). В контрольній групі дівчат позитивні зміни дорівнювали лише 4,6%, а різниця між показниками була не вірогідною ($p > 0,05$).

За тестом «стрибок у довжину з місця» в обох групах підлітків відбулись позитивні зміни, але в експериментальній групі вони були більш значущими. Так, у хлопців експериментальної групи результат за даним тестом покращився на 6,6%, але різниця між початковим та кінцевим показником була не вірогідною ($p > 0,05$). У контрольній групі хлопців позитивні зміни були менш значними, дорівнювали 1,2% та були не вірогідними ($p > 0,05$). У експериментальній групі дівчат зміни були вірогідними ($p < 0,05$) і склали 10,7%. У контрольній групі дівчат різниця між початковим та кінцевим показником була не вірогідною ($p > 0,05$), а приріст дорівнював 4,8%.

За результатами «теплінг-тесту» у підлітків обох груп відбулись позитивні зрушення, більш суттєвими вони були у дівчат і хлопців експериментальної групи. Так, покращення за даним показником у хлопців експериментальної групи дорівнювало 5,7% і було вірогідним ($p < 0,05$). В контрольній групі досліджуваних хлопців зміни були не вірогідними ($p > 0,05$), а приріст показника склав 1,2%. В експериментальній групі дівчат показник «теплінг-тесту» вірогідно покращився ($p < 0,05$), а приріст показника склав 4,4%. У контрольній групі дівчат покращення за досліджуваним показником склало 0,6% та було не вірогідним ($p < 0,05$).

На основі аналізу змін результатів за тестом «кидок набивного м'яча»

можна констатувати, що в хлопців експериментальної групи відбулися не вірогідні ($p < 0,05$) позитивні зміни, приріст склав 20%. В контрольній групі досліджуваних хлопців різниця між початковим та кінцевим показниками також була не вірогідною ($p < 0,05$), а приріст показника склав лише 3,5%. У експериментальній групі дівчат зміни між отриманими показниками за цим тестом були не вірогідними ($p < 0,05$), приріст показника дорівнював 18,5%. У контрольній групі дівчат позитивні зміни були значно меншими, склали 4,4% та також були не вірогідними ($p < 0,05$).

Зміни за тестом «частота рухів» у хлопців експериментальної групи дорівнювали 23,6%, різниця між вихідним і кінцевим результатом була вірогідною ($p < 0,01$). Приріст за цим показником у підлітків контрольної групи склав 5,4%, зміна результатів була не вірогідною ($p > 0,05$). В експериментальній групі дівчат покращення даного показника дорівнювало 20,2%, а різниця між первинним та кінцевим показником була вірогідною ($p < 0,05$). У контрольній групі дівчат приріст за цим параметром склав 7,9 %, а різниця між показниками була не вірогідною ($p > 0,05$).

Отже, узагальнювальний структурно-логічний аналіз за всіма тестами у хлопців та дівчат обох груп вказує на позитивні зміни, але в експериментальній групі дітей вони були більш значимими. Це свідчить про позитивний вплив таеквон-до на розвиток швидкості в дітей середнього шкільного віку.

У результаті роботи можна зробити наступні **висновки**:

1. Одними з провідних рухових здібностей людини є швидкісні здібності. Найбільш ефективно швидкісні здібності розвиваються в молодшому і середньому шкільному віці. Для вчителя важливо не упустити сенситивний період для ефективного впливу на цю групу здібностей. Під швидкісними здібностями розуміють генетично обумовлену в розвитку комплексну рухову якість, яка дозволяє виконувати вправи з оптимальною швидкістю. Основними видами швидкісних здібностей є: швидкість реакції, швидкість одиничного руху, частота (темп) рухів. Превалюючими методами розвитку швидкості є ігровий, змагальний, аналітичний, сенсорний, повторний, комплексний.

2. З метою ефективного розвитку швидкісних здібностей було розроблено й апробовано методику розвитку швидкості дітей середнього шкільного віку засобами таеквон-до. Зміст модуля відповідав віковим й індивідуальним особливостям, рівню фізичної підготовленості дітей.

3. За період дослідження в експериментальній групі у порівнянні з вихідними даними результати тестування значно покращилися, а в контрольній – мали незначні позитивні зміни. Найбільш виражені покращення показників швидкості у хлопців і дівчат експериментальної групи відбулись за тестами «біг 60 м зі старту», «човниковий біг 4×9», «тепінг-тест» ($p < 0,05$). За тестом «частота рухів» більш вірогідні покращення відбулись у хлопців ($p < 0,01$), ніж у дівчат ($p < 0,05$). А за тестом «стрибок у довжину з місця» вірогідні зміни відбулись лише у дівчат ($p < 0,05$), а у хлопців були не вірогідні ($p > 0,05$). Незначні та не вірогідні ($p > 0,05$) зміни у хлопців та дівчат відбулись за тестом «кидок набивного м'яча».

Отже, впровадження запропонованої нами методики із застосуванням

засобів тасквон-до у навчально-виховний процес з фізичного виховання сприяло розвитку швидкісних здібностей учнів середнього шкільного віку.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Сущенко Л.П. Мета та завдання фізичного виховання в світі цивілізованих підходів: навч. посіб. / Л.П. Сущенко. – Запоріжжя: ЗДУ, 2002. – 81 с.
2. Теорія і методика фізичного виховання: підручник для студ. ВНЗ: у 2-х т. / за ред. Т.Ю. Круцевич. – К.: Олімп. література, 2012. – Т. 2. Методика фізичного виховання різних груп населення. – 368 с.
3. Тхэквондо. Методика построения тренировочного процесса в начальных и учебно-тренировочных группах: метод. пособие / Ю.М. Бабак, Е.А. Константинова, Ю.А. Волкова и др.; под общ. ред. Л.Р. Саманджии. – К.: Нац. Олимп. комитет Украины, 2010. – 95 с.
4. Филин В.П. Основы юношеского спорта / В.П. Филин, Н.А. Фомин. – М.: ФиС, 2000. – 255 с.
5. Христова Т.Є. Інформаційно-структурна модель фізичного статусу здоров'я / Т.Є. Христова // Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури і спорту: зб. наук. праць. Харків: ХДАФК, 2019. – Вип. 3. – С. 112–115.
6. Христова Т.Є. Тестування рухових здібностей школярів: курс лекцій для студентів ВНЗ спец. «Фізична культура» / Т.Є. Христова. – Мелітополь: ФОП Силаєва О.В., 2017. – 48 с.

**ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ/СВЕДЕНЬЯ ОБ АВТОРАХ/
INFORMATION ABOUT THE AUTHORS:**

Ahhlali Ahmed Mohammed Kaayem – магістрант, Гродненский государственный университет имени Янки Купалы, г. Гродно, Республика Беларусь.

Арсененко Ірина Анатоліївна – кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Атаманчук Ніна Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава, Україна.

Білик Роман Миколайович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики викладання фізики та дисциплін технологічної освітньої галузі Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський, Україна.

Білогур Влада Євгенівна – доктор філософських наук, професор кафедри теорії і методики фізичного виховання і спортивних дисциплін Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Богуславська Юлія Юрійвна – магістрантка, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський, Україна.

Брель Ольга Володимирівна – старший науковий співробітник відділу «Музей Богдана Хмельницького» Національного історико-культурного заповідника «Чигирин», м. Чигирин, Україна.

Бутенко Вадим Васильович – студент I курсу, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Гелета Олександра Олександрівна – студент III курсу, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський, Україна.

Гореча Василина Ігорівна – студентка IV курсу, Львівський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Університет банківської справи», м. Львів, Україна.

Граничко Ірина Сергіївна – студентка III курсу, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський, Україна.

Греков Руслан Дмитрович – курсант, Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь, Україна.

Гузій Євген Олексійович – магістрант, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Дерман Анна Дмитрівна – студент, УО «Барановичский государственный университет», г. Барановичи, Республика Беларусь.

Діденко Олександра Сергіївна – магістрантка спеціальності 014.11 Середня освіта (фізична культура) Мелітопольського державного

педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Дмитренко Алла Адамівна – кандидат історичних наук, доцент афедри документознавства та музейної справи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна.

Дрозд Андріана Ігорівна – студентка IV курсу, Львівський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Університет банківської справи», м. Львів, Україна.

Жиляк Наталія Вікторівна – кандидат психологічних наук, викладач кафедри соціальної роботи та психології Подільський спеціальний навчально-реабілітаційний соціально-економічний коледж,

Зубер Світлана Миколаївна – старший науковий співробітник Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав», м. Переяслав, Україна.

Іванова Валентина Михайлівна – старший викладач кафедри туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Кануннікова Ніна Павловна – доктор біологічних наук, професор, Гродненский государственный университет имени Янки Купалы, г. Гродно, Республика Беларусь.

Кіщенко Ганна Володимирівна – молодший науковий співробітник Вишнівецький відділ Національного заповідника «Замки Тернопілля», смт Вишнівець, Україна.

Ковальова Єлизавета Валентинівна – студентка I курсу, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Ковальчук Оксана Володимирівна – асистент кафедри теорії і методики фізичного виховання і спортивних дисциплін Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Козярьська Яна Юрївна – студентка, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський, Україна.

Котова Олена Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання і спортивних дисциплін Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Крапива Юлія Василівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри загального та прикладного мовознавства Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, м. Харків, Україна.

Купрєнко Максим Володимирович – асистент кафедри теорії і методики фізичного виховання і спортивних дисциплін студентка I курсу, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Кучиренко Ілля Володимирович – магістрант, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Лашко Ілля Володимирович – магістр, асистент кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації творів мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський, Україна.

Лашко Яна Володимирівна – студентка, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський, Україна.

Майдебура Олександр Гаррісвич – керівник фізичного виховання, майстер спорту міжнародного класу з важкої атлетики відокремленого структурного підрозділу «Мелітопольський коледж Таврійського державного агротехнологічного університету», м. Мелітополь, Україна.

Масленікова Анастасія Ігорівна – магістрантка, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, м. Харків, Україна.

Мезяк Алина Ігорівна – студент, УО «Барановичский государственный университет», г. Барановичи, Республика Беларусь.

Мендерецька Наталя Вікторівна – магістр, асистент кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації творів мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський, Україна.

Міронова Тетяна Володимирівна – кандидат мистецтвознавства, директор Київської міської галереї мистецтв «Лавра», м. Київ, Україна.

Москальова Ганна Олексіївна – студентка I курсу, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Муріч Олена Сергіївна – студентка IV курсу, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Науменко Дар'я Павлівна – магістрантка, КПІ ім. Ігоря Сікорського, м. Київ, Україна.

Непша Ярослав Юрійович – старший викладач кафедри туризму, соціально-економічної географії та краєзнавства Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Несевра Элина Андреевна – студентка II курсу, Барановичский государственный университет, г. Барановичи, Беларусь.

Нсенгимана Богдан Жозефович – магістрант, Харьковський національний автомобільно-дорожній університет, г. Харьков, Украина.

Попович Наталя Ігорівна – канд. техн. наук, доцент кафедри товарознавства та експертизи у митній справі Львівського торговельно-економічного університету, м. Львів, Україна.

Ремез Богдан Ігорович – студент I курсу, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Рибалко Яна Олександрівна – магістрант, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Родіонова Евеліна Василівна – студентка IV курсу, Львівський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Університет банківської справи», м. Львів, Україна.

Савчук Полина Витальевна – студентка II курсу, Барановичский государственный университет, г. Барановичи, Беларусь.

Сидорак Ганна Петрівна – здобувач вищої освіти, спеціальності «Підприємництво торгівля та біржова діяльність», Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів, Україна.

Сідякіна Єлизавета Олексіївна – магістрантка, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна.

Суботіна Вікторія Станіславівна – студентка III курсу, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський, Україна.

Тетеря Діана Володимирівна – студентка II курсу, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, м. Кам'янець-Подільський, Україна.

Третякова Галина Олександрівна – магістрант, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Ушаков Віктор Станіславович – старший викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання і спортивних дисциплін Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Хімич Дарія Сергіївна – студентка IV курсу, групи Б-4 денної форми навчання, напряму підготовки 6.040102 Біологія Університету Григорія Сковороди в Переяславі, м. Переяслав, Україна.

Хорова Марія Олексіївна – магістрантка, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна.

Христова Тетяна Євгенівна – доктор біологічних наук, професор кафедри теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна.

Шумак Віктор Вікторович – кандидат біологічних наук, доцент, УО «Барановичський государственный университет», г. Барановичи, Республика Беларусь.

Шумський Орест Васильович – канд. техн. наук, доцент кафедри товарознавства та експертизи у митній справі Львівського торговельно-економічного університету, м. Львів, Україна.

Юдашев Владислав Сергійович – курсант, Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь, Україна.

Збірник наукових праць

«Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи»: зб. Матеріалів XXVII Міжнарод. наук. практи. інтернет-конф., 4 травня 2020 р. – Переяслав, 2020. – Вип. 27. – 220 с.

ВИПУСК 27

Враховуючи свободу наукової творчості, редколегія приймає до друку публікації та статті тих авторів, думки яких не в усьому розділяє.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів несуть автори публікацій.

Передрук і відтворення опублікованих матеріалів будь-яким способом дозволяється тільки при посиланні на «Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи».

Редакційна колегія залишає за собою право редагувати і скорочувати текст.

Адреса оргкомітету:

08401, Київська обл., м. Переяслав,
вул. Сухомлинського, 30, (к. 221)
Тел.: +38(050) 0440-342
humanitarica@gmail.com

Матеріали конференції розміщені на сайті:

<http://humanitarica.webnode.com.ua/>

Укладачі: В.О. Вовкодав, І.В. Гайдасенко

Дизайн: А.М. Вовкодав

Підписано до друку 12.05.2020 р. Формат 60x84 1/16

Наклад 40. Зам. №963. Ум.друк.арк. 29.9

Виробник ФОП Домбровська Я.М., свідоцтво про державну реєстрацію №2 340 000 0000 003646 від 15.07.2015 р.

08055, Київська обл., Макарівський р-н, с. Вільне,

e-mail: kalina_print@ukr.net